

BASIN BÜLTENİ

19 Haziran 2020

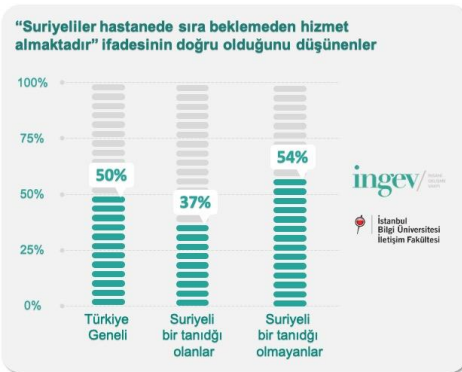
İNGEV VE İSTANBUL BİLGİ ÜNİVERSİTESİ'NDEN SURIYELİLERE SAĞLANAN İNSANİ YARDIMLAR İLE İLGİLİ *DOĞRU BİLİLEN YANLIŞLAR* ARAŞTIRMASI

Çoğumuz ülkemizde geçici koruma altında bulunan Suriyelilere sağlanan insanî yardımlarla ilgili konularda *yanlış* bilgiye sahibiz.

İNGEV TAM-İSTANBUL BİLGİ ÜNİVERSİTESİ İLETİŞİM FAKÜLTESİ işbirliğinde gerçekleştirilen İnsani Gelişme Monitörü Araştırması, ülkemizdeki Suriyelilere sağlanan insanî yardımlar konusunda toplum olarak birçok yanlış bilgiye sahip olduğumuzu ortaya koydu. Üstelik pek çok konuda Suriyeli bir tanıdığı olanlar ve olmayanlar arasında anlamlı bir fark görünmüyor. Suriyeli tanıdığı olanların nispeten daha doğru bildiği konular ise gündelik yaşam ile ilgili olanlar.

Resmi kaynaklardan yapılan açıklamalara göre ülkemizde 3,5 milyonun üzerinde geçici koruma altındaki Suriyeli bulunuyor. Araştırma sonuçları **her on kişiden üçünün herhangi bir sebeple Suriyeli bir tanıdığı** olduğunu gösteriyor. Ancak özellikle belli şehirlerde bu kadar iç içe yaşamamıza rağmen toplum olarak Suriyelilere sağlanan insanî yardımlarla ilgili doğru bildiğimizi sandığımız pek çok konu hakkında yanılıyorz. Araştırma, **sağlık** ve **fatura ödemesi** gibi doğrudan günlük yaşamla ilgili konuların doğru bilinme oranlarının daha yüksek olduğunu ortaya koyarken **maaş**, **vergi**, **eğitim** ve **vatandaşlık** gibi özel konularda toplumun daha büyük bir çoğunluğunun yanlış içinde olduğunu gösteriyor.

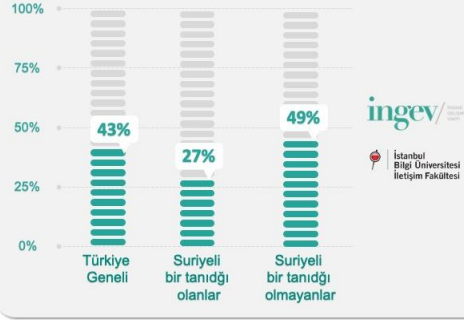
Araştırmanın bir diğer verisi de ev sahibi topluluk ve geçici koruma altındaki Suriyeliler arasındaki **toplumsal uyum** ile ilgili. Toplumun yüzde 51'i en önemli toplumsal gerginliğin Türk-Suriyeli gerginliği olduğunu düşünüyor. Yine ebeveynlerin yüzde 48'i çocuklarının mülteci çocukları ile arkadaş olmasını istemiyor. Toplumun hissettiği bu gerginliğin arka planında Suriyelilere sağlanan insanî yardımlar ile ilgili toplumda yaygın olan birçok doğru bilinen yanlışın olduğu anlaşılıyor.

Toplumun yüzde 50'si Suriyelilerin hastanede sıra beklemeden tıbbi hizmet alabildiğini düşünüyor. Bu oran Suriyeli bir tanıdığı olanlarda yüzde 37'ye gerilerken tanıdığı olmayanlar arasında yüzde 54'e çıkıyor. Doğrusu ise, Suriyelilere ya da yabancı uyruklu hastalara bakanlıkça tanımlanmış herhangi bir önceliğin olmadığı.

BASIN BÜLTENİ

"Suriyeliler elektrik, su ve doğal gaz faturası ödemediği" ifadesinin doğru olduğunu düşünenler

Suriyelilerin su, elektrik ve doğal gaz faturası ödemediği ise çok tartışmalı bir diğer yanılığ. **Toplumun yüzde 43'ü Suriyelilerin fatura ödemediğini düşünüyor.** Bu oran Suriyeli bir tanıdığı olanlar arasında yüzde 27'ye gerilerken, tanıdığı olmayanlar arasında yüzde 49'a çıkıyor. Oysa Suriyelilere tanınmış böyle bir ayrıcalık bulunmuyor.

"Suriyeliler devletten maaş alıyor" ve "Suriyeli esnaf vergi ödemediği" ifadelerinin doğru olduğunu düşünenler

Toplumdaki en yanlış algının Suriyelilerin devletten maaş almasıyla ilgili olduğu görülüyor. **Toplumun yüzde 74'ü Suriyelilerin devletten maaş aldığını düşünüyor.** Oysa bu yardım Kızılay ve kamu bankaları eliyle ancak AB'nin Sosyal Uyum Yardım'ı fonuyla sağlanmakta. Diğer yandan bu yardımdan sadece kayıtlı olan ve ilgili koşulları sağlayan Suriyeliler faydalanabiliyor. **Toplumun yüzde 61'i ise Suriyeli esnafın vergi ödemediğini düşünüyor.** Doğrusu ise ülkemizde uyruğundan bağımsız olarak faaliyet gösteren her yasal ticari işletmenin Türkiye'deki ticaret ya da esnaf odasına kayıtlı olmak zorunda olduğu.

"Suriyeliler sınavsız olarak istedikleri üniversiteye girebiliyor" ve "Üniversiteye giden her Suriyeliye devlet burs veriyor" ifadelerinin doğru olduğunu düşünenler

Toplumun yüzde 60'ı hem Suriyelilerin sınavsız olarak istedikleri üniversiteye gidebildiğini hem de devletin üniversiteye giden her Suriyeliye burs verdiğini düşünüyor. Oysa devlet üniversitesinde okumak isteyen yabancı öğrenciler ancak "Yabancı Öğrenci Sınavı"na girerek aldığı puana göre seçim yapabiliyor; özel üniversiteler ise yabancı öğrenciler için kendi sınavlarını uyguluyor. Devletin yabancı öğrencilere burs verdiği bilgisi doğru olsa da bu burstan faydalanabilmek için belirlenen başarı kriterlerine uymak ve belli bir yaş aralığında olmak gerekiyor.

Toplumun önemli bir kısmının doğru bildiğini sandığı ama yanlış bildiği konulardan bir diğeri de Suriyelilerin Türk vatandaşı olmaları ile ilgili. **Yüzde 58'imiz Suriyelilerin Türkiye'de 5 yıl kaldıktan sonra Türk vatandaşı olduğunu düşünüyoruz.** Yabancı uyruklu bir kişinin Türk vatandaşı olabilmek için yerine getirmesi gereken koşullar Türk Vatandaşlık Kanunu'nda belirtilmekte. Ülkemizde 5 yıl boyunca kalan Suriyeliler bu süre sonunda koşulsuz olarak Türk vatandaşı olma hakkı kazanmıyor. Ancak tüm yabancılara olduğu gibi İçişleri Bakanlığı tarafından Suriyelilere de İstisnai Vatandaşlık kapsamında Türk Vatandaşlığı verilmekte. İstisnai vatandaşlık Türkiye'ye sanayi tesisleri getiren veya bilimsel, teknolojik,

BASIN BÜLTENİ

ekonomik, sosyal, sportif, kültürel, sanatsal alanlarda olağanüstü hizmeti geçen ya da geçeceği düşünülen ve ilgili bakanlıklarca haklarında gerekçeli teklifte bulunan yabancılara verilmekte.

Toplumdaki gerginlik hissini artmasında ve Suriyeliler ile ilgili yanlış bilinen konuların bu kadar yaygınlaşmasında özellikle sosyal medyada çıkan gerçeklik payı olmayan haberlerin etkili olduğunu biliyoruz. Bu gibi haberlerin özellikle toplumsal barış üzerindeki olumsuz etkilerini bertaraf etmek üzere pek çok resmî kurum bu tür yanlış bilgi yayılımı ile mücadelesini sürdürüyor. Suriyeliler ile ilgili devlet politikaları ve Suriyelilere sağlanan insani yardımlar ile ilgili iletişim perspektifinde şeffaflığın daha da artması ve yayılması ve barış dilinin yaygınlaşması ev sahibi topluluk ve geçici koruma altında olan Suriyeliler arasındaki gerginliğin azaltılması ve ayrımcılıktan uzaklaşmak için önemli olmayı sürdürecektir.

İletişim için: INGEV- 0216 540 50 21
<http://www.İNGEV.org>

Araştırma, 10 Şubat-5 Mart 2020 tarihleri arasında TÜİK İstatistik Bölge Birimleri Sınıflandırması Düzey 2'ye göre belirlenmiş bölgelerde toplam 26 şehirde bilgisayar destekli telefon görüşmesi yöntemiyle Türkiye temsiliyeti sağlanacak şekilde gerçekleştirilmiştir. Çalışma kapsamında 1555 görüşme gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın hata payı $\pm$ %2.49'dur.

İNGEV Hakkında:

İNGEV, insani gelişmeyi kırılgan toplum kesimlerini güçlendirecek uygulama projeleri, politika kararlarına yol gösteren araştırmalar ve sosyal pazarlama kampanyaları yaparak destekler. İNGEV işbirliğine, ortak akla, teknik kaliteye inanan ve siyasi olmayan bir sivil toplum örgütüdür. İNGEV Toplumsal Araştırmalar Merkezi (TAM) periyodik olarak yürüttüğü çalışma ve yayınladığı raporlarla toplumsal gelişmeleri araştırmakta, analiz etmekte ve sosyal politika önerilerine dönüştürmektedir.

İstanbul Bilgi Üniversitesi Hakkında:

İstanbul Bilgi Üniversitesi, 1996 yılında Türkiye’de üniversite yaşamına yeni bir soluk getirmek amacıyla “Okul için değil yaşam için öğrenmeliyiz” ilkesiyle yola çıkarak kurulmuştur. Yaklaşık 1500 kişilik bir öğretim kadrosuna sahip olan üniversitenin 20.000’e yakın öğrencisi ve 45.000’e yakın mezunu vardır. İstanbul Bilgi Üniversitesi, Sosyal ve Beşerî Bilimler, Hukuk, İşletme, İletişim, Sağlık Bilimleri, Mimarlık ile Mühendislik ve Doğa Bilimleri fakültelerinin yanı sıra yüksekokulları, meslek yüksekokulları ve enstitüleri çatısı altında 150’yi aşkın ön lisans, lisans ve doktora programı sunmaktadır. Kurulduğu günden bu yana öğrencilerine uluslararası gelişim fırsatları sunan İstanbul Bilgi Üniversitesi, Yükseköğretim Derecelendirme Kuruluşu QS’in 2020 yılı “Gelişmekte olan Avrupa Ülkeleri ve Orta Asya Üniversiteleri Sıralaması”nda en iyi 130 üniversite arasında yer almaktadır. İstanbul’un merkezinde, **santral**istanbul, Dolapdere, Kuştepe ve Kozyatağı olmak üzere dört kampüsü bulunmaktadır. İstanbul Bilgi Üniversitesi hakkında ayrıntılı bilgiye www.bilgi.edu.tr adresinden ulaşılabilir.